

FÖRSLAG TILL STATSRÅDETS FÖRORDNING OM UPPGIFTER SOM SKA INFÖRAS I DET RIKSOMFATTANDE INFORMATIONSLAGRET FÖR INTEGRATION

1 Bakgrund

Lagen om främjande av integration (681/2023, nedan *integrationslagen*) träder i kraft den 1 januari 2025 och upphäver den gällande lagen med samma namn. I 9 kap. i integrationslagen finns bestämmelser om behandling av personuppgifter och riksomfattande informationssystemtjänster. I kapitlet föreskrivs både om det riksomfattande informationslagret för integrationsfrämjande och om kundinformationssystemet i anslutning till det.

Inom tjänsterna för integration har inte tidigare använts något riksomfattande informationslager och informationssystem, förutom inom arbetskraftsservicen, där man inom kundservicen använder URA-systemet samt systemet Koulutusportti för integrationskundernas utbildningsuppgifter. URA-systemet utvecklas för närvarande i ett separat projekt för digitalisering av arbets- och näringstjänster, TE-Digi-projektet. Uppgifter om integrationskunder utanför arbetskraften har behandlats i kommunernas egna informationssystem. Med hjälp av det riksomfattande informationslagret för integrationsfrämjande säkerställs ett smidigare informationsutbyte mellan olika myndighetsaktörer och tjänsteleverantörer inom integrationen samt för att nå och tillhandahålla tjänster för invandrade utanför arbetskraften. Närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter (nedan *utvecklings- och förvaltningscentret*) utvecklar ett nytt riksomfattande informationslager och informationssystem för integrationsfrämjande i samarbete med kommunerna i det s.k. Koto-Digi-projektet. Enligt 74 § i integrationslagen ansvarar utvecklings- och förvaltningscentret för utveckling och underhåll av det riksomfattande informationslagret och kundinformationssystemhelheten för främjande av integration. I 75 § i integrationslagen föreskrivs om kommunens möjlighet att skaffa tilläggsdelar som kompletterar den riksomfattande kundinformationssystemhelheten.

Enligt 74 § i integrationslagen är kommunen skyldig att använda det riksomfattande informationslagret och kundinformationssystemhelheten i genomförandet av integrationsfrämjandet. Enligt 76 § i integrationslagen är kommunen och utvecklings- och förvaltningscentret skyldiga att i det riksomfattande informationslagret föra in de uppgifter som behövs för ordnande och produktion av de tjänster och uppgifter som avses i lagen i fråga och som syftar till att främja integration samt för tillsyn, utveckling, uppföljning, utvärdering, prognostisering och styrning av dessa uppgifter samt för statistikföring och kompetensledning av uppgifterna i fråga. Dessutom är ett välfärdsområde enligt 76 § 2 mom. skyldigt att i det riksomfattande informationslagret registrera de uppgifter som är nödvändiga för att utföra uppgifter för att främja integrationen då välfärdsområdet granskar en sektorsövergripande integrationsplan med en invandrad i fråga om de tjänster som välfärdsområdet ansvarar för. Enligt 76 § 3 mom. i integrationslagen får närmare bestämmelser om de uppgifter som ska föras in i det riksomfattande informationslagret utfärdas genom en förordning av statsrådet.

Informationslagret och kundinformationssystemet tas i bruk den 1 januari 2025, men i 102 § 4 mom. i integrationslagen föreskrivs om en övergångsperiod. Enligt den ska kommunen, välfärdsområdet

samt utvecklings- och förvaltningscentret föra in de uppgifter som avses i 76 § i informationslagen för integrationsfrämjande senast från och med den 1 januari 2027.

2 Innehållet i den föreslagna förordningen

Det föreslås att det i 1 § i statsrådets förordning föreskrivs om införande av bedömningar av kompetens och behovet av integrationstjänster och sektorsövergripande bedömningar av kompetens och behovet av integrationstjänster. Enligt paragrafens 1 mom. ska kommunen i det riksomfattande informationslagret i fråga om den bedömning av kompetens och behovet av integration som avses i 14 § och den sektorsövergripande bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster som avses i 15 § i den lagen föra in datum för utarbetandet av och innehållet i bedömningen, expertbedömningar som inhämtats, den planerade tidpunkten för utarbetande av integrationsplanen eller den sektorsövergripande integrationsplanen och den eventuella integrationsplanen för familjer eller annan styrning till tjänster, kontaktuppgifter till dem som utarbetat bedömningen och information om varifrån uppgifterna i bedömningen har erhållits.

Med detta avses uppgifter som gäller själva utarbetandet, till exempel vilka organisationer och tjänsteinnehavare som utöver den invandrade deltagit i bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster eller i den sektorsövergripande bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster, när bedömningen har genomförts och om det i den har konstaterats nödvändigt att inhämta expertbedömningar till exempel för att utreda den invandrades språkkunskaper samt hur och när dessa det är meningen att dessa bedömningar ska genomföras. Även uppgifter om när man har för avsikt att utarbeta en integrationsplan eller en sektorsövergripande integrationsplan och en eventuell integrationsplan för familjen ska antecknas i det riksomfattande informationslagret, om inte planen utarbetas redan i samband med bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster eller den sektorsövergripande bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster. Om det vid bedömningen konstateras att personen borde bli arbetsökande och det vore bättre om Arbetskraftsmyndigheten gör upp en bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster och en integrationsplan, ska detta antecknas och personen hänvisas till Arbetskraftsmyndighetens tjänster. Det ska även antecknas och motiveras om det utifrån bedömningen konstateras att det inte alls finns behov av att utarbeta en integrationsplan eller en sektorsövergripande integrationsplan för personen samt om personen har hänvisats till tjänster eller verksamhet som tillhandahålls av en annan myndighet eller en aktör inom tredje sektorn. I fråga om tidpunkten för utarbetandet av integrationsplanerna kan man anteckna datum, en uppgift om att planen utarbetas så snart som möjligt eller en uppgift om att en plan inte utarbetas och en motivering till detta.

Med uppgifter som ska införas avses dessutom uppgifter som erhållits vid bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster, om vilka det utöver i integrationslagen föreskrivs närmare genom statsrådets förordning om bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster (xx/2024). Uppgifter som ska sparas är den invandrades kompetens och allmänna färdigheter för integration samt servicebehov och önskemål gällande integrationen: personens läs- och skrivfärdigheter, kunskaper i finska och svenska, personens behov av sysselsättnings- och utbildningstjänster, personens studiefärdigheter samt arbetslivsfärdigheter. Andra uppgifter som ska sparas är den invandrades tidigare utbildning och arbetserfarenhet, kompetens i anslutning till specialfärdigheter och andra styrkor, egna önskemål gällande sysselsättning och utbildning samt mål som gäller dessa, deltagande i medborgarverksamhet och annan aktivitet, kunskaper om samhället och delaktighet samt livssituationen och de servicebehov som följer av den. Dessutom kan man i bedömningen konstatera att det finns ett eventuellt behov av en integrationsplan för familjen. I den sektorsövergripande bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster kan man dessutom anteckna uppgifter om den invandrades behov av mentalvårds- och rehabiliteringstjänster och social- och hälsovårdstjänster samt behov, önskemål och mål som berör andra integrationsfrämjande tjänster. Det ska också antecknas varifrån dessa uppgifter har erhållits, det vill säga om uppgifterna grundar sig på uppgifter från den invandrade själv, uppgifter från andra myndigheter eller serviceproducenter eller till exempel skriftligt material som den invandrade har lämnat in, det vill säga om den invandrade till exempel har påvisat sin tidigare utbildning med ett intyg.

Enligt 1 § 2 mom. får kommunen i det riksomfattande informationslagret också föra in andra uppgifter som hänför sig till bedömningen och som är nödvändiga för att uppgifterna enligt lagen om främjande av integration ska kunna fullgöras. Eftersom uppgifterna inte räknas upp på ett heltäckande sätt här är införandet och behandlingen av uppgifterna bundna till deras nödvändighet.

I 2 § föreskrivs om införande av integrationsplaner enligt 16 §, sektorsövergripande integrationsplaner enligt 17 § och integrationsplaner för familjer enligt 21 § i integrationslagen. Enligt förslaget ska kommunen föra in datum för utarbetandet av integrationsplanen och planens varaktighet, mål, överenskomna åtgärder och tjänster samt övrigt innehåll, kontaktuppgifter till dem som utarbetat planen och den planerade tidpunkten för en översyn av planen. Kommunen ansvarar för att uppgifterna införas även i fråga om den sektorsövergripande integrationsplanen. På motsvarande sätt som beskrivits i motiveringarna ovan gäller uppgifterna alltså både processen för utarbetandet av planen och uppgifterna i planen. Det är viktigt att planen utarbetas inom ramen för den maximala längden enligt integrationslagen och att man när planen utarbetas fastställer en tidpunkt för den första översynen inom de tidsfrister som anges i integrationslagen. Bestämmelser om innehållet i integrationsplanen, den sektorsövergripande integrationsplanen och integrationsplanen för familjer finns i integrationslagen.

Enligt 2 § 2 mom. i förordningen får kommunen också föra in andra uppgifter som hänför sig till planen och som är nödvändiga för att uppgifterna enligt lagen om främjande av integration ska kunna fullgöras.

Eftersom uppgifterna inte räknas upp på ett heltäckande sätt här är införandet och behandlingen av uppgifterna bundna till deras nödvändighet. Till exempel kan sådana uppgifter hänföra sig till ersättningar som kommunen och välfärdsområdet med stöd av integrationslagen ansöker om enligt de faktiska kostnaderna.

Enligt 22 § i integrationslagen ska kommunen följa genomförandet av integrationsplanen och kommunen och välfärdsområdet ska följa genomförandet av den sektorsövergripande integrationsplanen. I samband med översynen kan den sektorsövergripande integrationsplanen ersättas med en integrationsplan eller integrationsplanen ersättas med en sektorsövergripande integrationsplan om det behövs utifrån integrationskundens gällande situation.

Det föreslås att det i 3 § i förordningen föreskrivs om införande av översyner av integrationsplanerna. Enligt 3 § 1 och 3 mom. i propositionen ska kommunen i det riksomfattande informationslagret föra in uppgifter som hänför sig till översynen av integrationsplanen, den sektorsövergripande integrationsplanen och integrationsplanen för familjer.

Enligt 3 § 2 mom. i förordningen ska välfärdsområdet i det riksomfattande informationslagret i en situation som avses i 22 § 3 mom. i lagen om främjande av integration föra in de uppgifter som hänför sig till översynen av en sektorsövergripande integrationsplan när planen ses över och ändras endast i fråga om en tjänst som välfärdsområdet ansvarar för. Då ska välfärdsområdet föra in uppgifterna om processen för översynen och innehållet i informationslagret.

I 3 § 4 mom. preciseras vilka uppgifter som ska införas enligt 1–3 mom. Med dessa uppgifter avses både processen för översyn och innehållet i översynen, till exempel hur tjänsterna framskrider. De uppgifter som ska införas om översynen av planen omfattar åtminstone tidpunkten för översynen, kontaktuppgifter till dem som utarbetat planen samt tidpunkten för den följande planerade översynen av planen. Dessutom innehåller uppgifterna åtminstone uppgifter om huruvida integrationskunden har deltagit i tjänster och åtgärder, framsteg och resultat samt eventuella faktorer som försvårar och fördröjer deltagandet, eventuella nya servicebehov som identifierats samt ändringar i planen. I informationslagret ska antecknas om integrationsplanen upphör att gälla och grunden för att den upphör eller om den maximala tiden för integrationsplanen har förlängts samt grunden för förlängningen. Om man identifierar ett behov av att byta från en sedvanlig integrationsplan till en sektorsövergripande integrationsplan eller tvärtom, ska även detta antecknas. Om man identifierar ett behov av en integrationsplan för familjen ska även detta antecknas och man ska komma överens om när en så-

dan ska göras upp. Det ska också dokumenteras om integrationskunden ämnar anmäla sig som arbetssökande och personen ska hänvisas till Arbetskraftsmyndighetens tjänster, varvid Arbetskraftsmyndigheten i fortsättningen ansvarar för att se över integrationsplanen.

Enligt 3 § 5 mom. får kommunen eller välfärdsområdet också föra in andra uppgifter som hänför sig till översynen av en plan och som är nödvändiga för att uppgifterna enligt lagen om främjande av integration ska kunna fullgöras. För ett välfärdsområde gäller detta endast i sådana situationer som avses i 22 § 3 mom. i den lagen, då planen ses över och ändras endast för en tjänst som omfattas av välfärdsrådets organiseringsansvar. Eftersom uppgifterna inte räknas upp på ett heltäckande sätt här är införandet och behandlingen av uppgifterna bundna till deras nödvändighet.

Det föreslås att det i 4 § i förordningen föreskrivs om införande av uppgifter vid väglednings- och rådgivningstjänster. Enligt paragrafen får kommunen i det riksomfattande informationslagret med invandrarens samtycke vid ordnandet av väglednings- och rådgivningstjänster enligt 10 § i lagen om främjande av integration föra in uppgifter om invandrarens identifierade behov av tjänster och om styrande av invandraren till tjänster samt om andra frågor som hänför sig till integrationen av invandraren, om det behövs för att främja integrationen av invandraren. Införandet av uppgifter ska grunda sig på invandrarens samtycke och invandraren ska informeras om vad införandet och behandlingen av uppgifter innebär med tanke på dataskyddslagstiftningen. På grund av detta kan uppgifterna anses vara nödvändiga, till exempel beskrivningar av den invandrades servicebehov samt uppgifter om rådgivning och vägledning till kommunens, andra myndigheters eller tredje sektorns aktörers tjänster eller verksamhet. Med invandrad avses alla invandrade, inklusive integrationskunder, det vill säga personer som har en integrationsplan eller en sektorsövergripande integrationsplan.

I 5 § föreskrivs det om förordningens ikraftträdande. Förordningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2025, det vill säga samtidigt som integrationslagen.

3 Förslagets konsekvenser

Förslaget har inga ekonomiska konsekvenser. Förslaget har endast ringa konsekvenser för myndigheterna. Introduktionen i användningen av kundinformationssystemet samt införandet av uppgifter i informationslagret kräver arbetstid för kommunernas tjänsteinnehavare och till en liten del för välfärdsområdenas tjänsteinnehavare, men om skyldigheten att spara information föreskrivs i integrationslagen och genom denna förordning preciseras endast vilka uppgifter som anses behövliga, nödvändiga eller möjliga att spara i informationslagret när det gäller grundläggande och sektorsövergripande bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster, integrationsplaner, sektorsövergripande integrationsplaner och integrationsplaner för familjen samt kommunens handlednings- och rådgivningstjänster med låg tröskel. Förslaget har endast ringa konsekvenser för invandrade eftersom närmare bestämmelser om insamling av information om dem vid bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster samt vid utarbetande och översyn av integrationsplaner finns i integrationslagen och i statsrådets förordning om bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster. Vad gäller väglednings- och rådgivningstjänster är bestämmelsen om behandling av uppgifter ny, men i praktiken har kommunerna redan nu kunnat spara uppgifter om invandrade i dessa tjänster i kommunernas egna informationssystem.

4 Beredningen av propositionen

Förslaget till förordning har beretts som ett tjänsteuppdrag vid arbets- och näringsministeriet.

Propositionen var ute på remiss xx.xx.202x–xx.xx.202x. Utlåtanden begärdes bland annat av andra ministerier, TE-byråer, kommuner, välfärdsområden, NTM-centraler, andra centrala myndigheter samt aktörer inom tredje sektorn, till exempel läroanstalter, organisationer, föreningar och samfund.

5 Ikraftträdande

Det föreslås att förordningen träder i kraft den 1 januari 2025.